

Nysatsning på äppelgård i Lojo

Gina Åsten

En modern äppelodling tar form hos Krappe i Lojo. Nya sorter och metoder tar över. Gamla äppelträd får ge vika för tvååriga träd från Belgien.

Den vackra vägen ut till Lojoön bjuder på skir grönska och vattenblänk. Efter att ha svängt av från den anländer jag småningom till **Omenatila Krappe**, som är naturskönt belägen i byn Askola invid Lojo sjö. Odlaren **Timo Krappe** tar emot.

Gårdens totalareal är 90 ha, varav åkermark omkring 30 ha. Av åkerarealen är en del utarrenderad och odlas med spannmål. En del upptas av naturvårdsåkrar. Odlingsarealen för äppel varierar, nu är den ca 6,5 ha. Jordmånen består av lera i alla dess former, berättar Timo.

Timo Krappe jobbar i princip året runt med sin odling. Han har själv skött om beskärningen av träden de senaste åren. På våren har han hjälp av 1–2 säsongsarbetare. Inom några dagar efter intervjun anländer två män från Ukraina. För den ena av dem blir detta det 12 året på Krappes äppelgård.

I skördetider återkommer arbetarna.

Nyplanteringar

Förra våren planterades 1000 st. 2-åriga plantor från Belgien. 'Amorosa' är pollineringssträd.

Det här skiftets gamla äppelträd röjdes bort för 5 år sedan. Jordförbättring och andra för-

beredelser hade gjorts i god tid före planteringen.

– Man kunde ta skörd, 1–2 kg per träd, redan året efter plantering, beroende på hur bra tillväxten har varit. Men vi tar nog bort alla blommor och kart från träden som planterades i fjol, säger Timo. Sorterna är 'Rubin', 'Amorosa' och 'Rubinola'. Grundstam är B9 och en del på Mark.

Intervjuveckans (vecka 20) torsdag väntade Timo på en ny sats plantor. Plantavståndet 1 m och radavståndet 4 m gäller för båda planteringarna.

– De belgiska, barrotade äppelträden kostar 5–6 euro/st. inklusive frakt, uppskattar Timo. De odlas upp enligt beställning, alltså måste kunden beställa plantorna två år i förväg.

– Nu anländer 4000 träd. Plantskolan har valt ut lämpliga pollineringssträd. För tillfället har jag ingen beställning inne, egentligen borde man beställa plantor varje eller vartannat år, funderar Timo.

– I torsdagens lass ingår 'Geneva Early', 'Elise', 'Lobo' och 'Amorosa', räknar han upp. I nyplanteringarna går det 2000 träd/ha. På de gamla skiftena växer 600–800 träd/ha.

IP-odling målet

De äldre äppelträden står på 2 m eller 1,5 m avstånd från varandra. Gamla sorter är bl.a. 'Åkerö', 'Särsö', 'Jaspi', 'Melba' och 'Samo'. På grundstammen A2 eller Antonovka har ympats mellanstammen B9, vilket gör att träden är svagväxande. De här träden börjar nog vara i den åldern att de skall bytas ut, menar Timo Krappe.

Droppbevattning är installerad på hela odlingen. Vattnet

Timo Krappe pratar om bra grenvinklar. I bakgrunden t.v. en del av skiftet som planteras inom en nära framtid.

tas från sjön. Varje odlingsskifte utgör 0,8 ha, skiftenas antal är 10. Vid torr väderlek är bevattningen på från tidig morgon till sen kväll, 2 timmar per skifte, berättar Timo.

På våren strös Trädgård Y-gödsel ut på jorden. På sommaren ges kompletterande gödsling och spårämnen i samband med bevattningen. Höstgödsel ges sällan.

– Vi strävar till IP-odling. Vi

följer upp förekomsten av skadeinsekter med feromonfällor och bekämpar utgående från det.

– Svart lövvedborre är besvärlig, påpekar Timo Krappe. Vi har inte haft rönnbärsmal. Liten fruktvecklare går lätt att bekämpa och äppelvecklare finns också, men vi behöver sällan göra något åt den.

– Vi vet inte om det kommer skadeinsekter med importplan-

torna, möjligen kvalster. Det har sina risker, menar han.

Färsk frukt direkt till butiker

Största delen av skörden transporterar Timo direkt till marketer i Esbo och Helsingfors. För tillfället råkar alla höra till K-kedjan. Leveranser sker flera gånger per vecka.

Vissa torgförsäljare säljer också Krappes äpplen, t.ex. på Lojo torg och Hagnäs torg. Äpplen skickas även i riktning mot Tammerfors, och till Rovaniemi! Timo Krappe levererar äpplena till långtradarterminalen i Helsingfors, varifrån de sedan körs vidare till norra Finland.

'Pirja' och 'Transparente Blanche' skördas först och 'Lobo' och 'Amorosa' är de sista som säljs.

– Skörden varierar kraftigt från år till år, men rör sig kring 50 ton/år. Vi hoppas att det kommer lite mera, när de unga träderna börjar producera skörd, säger Timo.

– Vi har en enkel sorteringsmaskin och sorterar efter beställning, i allmänhet håller vi inte sorterade äpplen i lager.

Timo Krappe konstaterar, att gården bara har tillgång till ett vanligt kallt lagerutrymme. Det gäller att fundera på en ny lagringsteknik, när det blir skörd av ännu senare sorter. Men det är inte aktuellt i detta skede.

– Vi pressar själva saft i liten skala, vi har en gammaldags press. Största delen av II-klass äpplena går till framställning av vin. Men även till juice och lite sylt. Vi har samarbete med företagare i Heinola, Borgå och Karislojo.

Historia

Timo Krappes morfar planterade de första äppelträden på gården redan på 1920-talet. Odlingen skedde i liten skala och de sista träderna röjdes på 1960-talet. Timos föräldrar, **Jukka** och **Sirkku Krappe**, började plantera nya äppelträd i början på 1970-talet. 1986 löste Timo

Krappe in trädgården för egen räkning. I dag finns inga träd kvar från 70-talet.

– På vintern håller jag på med skogsarbete och också lite byggnadsjobb, men man kan säga att äppelodlingen sysselsätter mig nästan året runt, säger Timo, som gillar att äta äpplen och har 'Summerred' och 'Pekka' som favoriter.

På vägen bort rundar jag det nyaste skiftet, kantat av granar på två håll. Genom sidofönstret ser jag rad på rad av bambukäppar och stolpar bakom det 2 m höga stängslet. Inom några veckor kommer odlingen att ha utökats med fyratusen träd.

Ca tjugoåriga träd av sorten 'Summerred' som borde bytas ut, enligt odlaren.

Prydliga rader av träd som planterades 2013. Krappe tar ingen skörd av dem i år.

